

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Ajuntament sobre la instal·lació de càmeres de videovigilància a l'entrada d'una urbanització residencial dins el terme municipal.

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de l'Ajuntament, sobre la viabilitat i/o possibilitat de la reinstal·lació de càmeres de vigilància a la via pública, en concret, a l'entrada d'una urbanització situada al terme municipal (en endavant, la Urbanització).

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap altra documentació, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent:

I

(...)

II

L'Ajuntament exposa que la Junta de Compensació de la Urbanització ha comunicat a l'Ajuntament que està pendent de resoldre's la reinstal·lació de les càmeres de videovigilància que en el seu dia es van instal·lar a l'entrada de la Urbanització, a càrrec dels seus propietaris. Les càmeres, segons s'exposa en la consulta, haurien estat en funcionament fins que es van recepcionar les obres d'urbanització, atès que, segons la Junta de Compensació, una vegada els vials passen a ser de titularitat pública, la normativa vigent prohibeix que els particulars facin gravacions a la via pública.

També s'exposa que la Junta de Compensació es compromet a fer-se càrrec, entre d'altres, dels costos de reinstal·lació i manteniment del servei de videovigilància, ja que la Junta considera que disposar d'aquest servei que controlaria els accessos a la Urbanització, a fi d'evitar furtis i robatoris, dona tranquil·litat als propietaris d'habitatges de la Urbanització.

L'Ajuntament manifesta en el seu escrit que "no té cap obligació de recepcionar les càmeres de videovigilància, perquè no formen part de les obres d'urbanització", que en tot cas es tractaria d'una donació de la instal·lació per part de la Junta de Compensació, i que "s'ha de presentar la sol·licitud davant la Delegació del Govern de la Generalitat de Catalunya i justificar per part de l'Ajuntament els motius de seguretat i d'ordre públic que s'al·leguen per poder instal·lar les càmeres, atès que preval el dret a la imatge".

Exposada la consulta en aquests termes, cal dir que la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD), defineix com a dada personal "*qualsevol informació referent a persones físiques identificades o identificables*". Afegeix l'article 5.1.f) del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la LOPD (en endavant, RLOPD), que dada de caràcter personal és "*qualsevol informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus que concerneix persones físiques identificades o identificables*".

En aquest sentit, el RLOPD aclareix que és persona identificable, "*qualsevol persona la identitat de la qual es pugui determinar, directament o indirectament, mitjançant qualsevol informació referida a la seva identitat física, fisiològica, psíquica, econòmica, cultural o social. Una persona*

física no es considera identificable si la dita identificació requereix terminis o activitats desproporcionats” (article 5.1.o) del RLOPD).

En la mesura que a través de la instal·lació d'un sistema de videovigilància es permeti la identificació directa o indirecta de persones físiques –sigui perquè es capta la imatge de la persona o, per exemple, perquè es capten imatges dels vehicles que accedeixen a la Urbanització, en el cas que ens ocupa, i s'identifica la persona mitjançant la matrícula o d'una altra manera-, s'estarà produint un tractament de dades (article 3.c) de la LOPD), necessàriament subjecte al compliment dels principis i garanties de la normativa de protecció de dades personals.

Fem avinent que, pel que fa específicament al tractament de dades personals en el context de la videovigilància, cal tenir en compte la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància (DOGC núm. 5322, de 19.02.2009).

III

Des de la perspectiva de la protecció de dades, certament no existeix una obligació, com apunta l'Ajuntament, d'instal·lar o, en aquest cas, de fer-se càrrec o recepcionar un sistema de tractament de dades amb finalitats de videovigilància que ja existia amb anterioritat.

La pertinença o no d'utilitzar un determinat sistema de videovigilància, des de la perspectiva de la protecció de dades, ha de respondre a una valoració i una ponderació prèvies de l'Ajuntament, que ha de tenir en compte, entre d'altres, l'afectació dels drets dels ciutadans i el correcte compliment del principis i garanties de la normativa de protecció de dades.

En concret, la utilització de càmeres o sistemes de videovigilància ha de respectar els principis de qualitat i de finalitat (article 4 de la LOPD). En aplicació d'aquests principis, només es poden captar i tractar dades a través de sistemes de videovigilància per a finalitats determinades, explícites i legítimes. En l'article 2.e) de la Instrucció 1/2009, es fa referència a les finalitats de vigilància o el control en edificis, instal·lacions, vehicles o altres espais públics o privats, per raons de seguretat pública o privada, control del trànsit, control laboral, assegurament del funcionament normal de determinats serveis públics, control dels hàbits, la conducta o l'estat de les persones o per altres raons anàlogues. És en el context d'aquestes finalitats, que es pot situar la legitimitat d'un sistema de videovigilància com el que és objecte de consulta.

En el cas que ens ocupa, en la valoració respecte la possible reinstal·lació del sistema de videovigilància a l'entrada de la Urbanització, l'Ajuntament hauria de considerar si es dona compliment al principi de legitimitat, que exigeix disposar del consentiment de les persones afectades, o comptar amb una habilitació suficient en una norma amb rang de llei (article 6 de la LOPD i article 5 de la Instrucció 1/2009).

En el context dels principis que informen la normativa de protecció de dades, és especialment rellevant tenir en compte que, en la mesura que el sistema de videovigilància objecte de consulta permeti la captació d'imatges de persones o vehicles que circulen per la via pública, en concret, a l'entrada de la Urbanització, i faci identificables persones físiques, la seva instal·lació només resultarà legítima si la realitzen les forces i cossos de seguretat, si escau, la policia local del municipi, o un altre cos policial a qui pugui correspondre.

Així, com ha fet avinent aquesta Autoritat en l'article 5.4.b) de la Instrucció 1/2009, esmentada, no es considera legítima *“la captació d'imatges de persones a la via pública, llevat que la duguin a terme les forces i els cossos de seguretat d'acord amb la seva normativa específica. La*

captació incidental d'imatges de la via pública per a la vigilància d'edificis o instal·lacions només resulta legítima si resulta inevitable per assolir la finalitat de vigilància de l'edifici o la instal·lació.”.

Per tant, en el cas que l'Ajuntament consideri necessari i justificat, des de la perspectiva de la protecció de dades, la reinstal·lació del sistema de videovigilància objecte de consulta, si aquest ha de tractar imatges captades a la via pública, haurà de tenir en compte el que disposa la normativa aplicable per aquest supòsit.

A aquests efectes, segons disposa l'article 2.3.e) de la LOPD, es regeixen per les seves disposicions específiques, i pel que preveu especialment, si s'escau, la LOPD, els tractaments de dades procedents d'imatges i sons obtinguts mitjançant la utilització de videocàmeres per les Forces i Cossos de Seguretat, d'acord amb la legislació sobre la matèria.

La referència a la legislació específica cal entendre-la feta, bàsicament, a la Llei Orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització per les Forces i Cossos de Seguretat Ciutadana en llocs públics (en endavant, LOV), desplegada a Catalunya pel Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la generalitat i de les policies locals de Catalunya, i per l'Ordre de 29 de juny de 2001, de regulació dels mitjans pels quals s'informa de l'existència de videocàmeres fixes instal·lades per la policia de la Generalitat i les policies locals de Catalunya en llocs públics.

Segons l'article 1 de la LOV, citada:

“La presente Ley regula la utilización por las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad de videocámaras para grabar imágenes y sonidos en lugares públicos, abiertos o cerrados, y su posterior tratamiento, a fin de contribuir a asegurar la convivencia ciudadana, la erradicación de la violencia y la utilización pacífica de las vías y espacios públicos, así como de prevenir la comisión de delitos, faltas e infracciones relacionados con la seguridad pública.”

Com apunta l'Ajuntament en la seva consulta, en el cas que es considerés justificat i necessari reinstal·lar el sistema de videovigilància objecte de consulta –en atenció a la prèvia valoració i ponderació esmentades-, caldria seguir els tràmits que preveu la normativa esmentada.

En concret, segons disposa l'article 3.2 de la LOV:

“Las instalaciones fijas de videocámaras por las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado y de las Corporaciones Locales serán autorizadas por el Delegado del Gobierno en la Comunidad Autónoma de que se trate, previo informe de una Comisión cuya presidencia corresponderá al Presidente del Tribunal Superior de Justicia de la misma Comunidad. La composición y funcionamiento de la Comisión, así como la participación de los municipios en ella, se determinarán reglamentariamente.”

Segons l'article 7.1 del Decret 134/1999, citat, la instal·lació amb caràcter fix i l'ús dels dispositius de gravació per part de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra i de les policies locals requereix l'autorització administrativa prèvia, que atorgarà el director general de Seguretat Ciutadana (Direcció General de la Policia –DGP-, segons l'article 1.1.c) del Decret 320/2011, de 19 d'abril, de reestructuració del Departament d'Interior).

Així doncs, si l'Ajuntament considera convenient reinstal·lar el sistema de videovigilància, i partint de la base que aquest afectarà al tractament d'imatges a la via pública, caldrà que sol·liciti la corresponent autorització prèvia a la DGP.

A això cal afegir que aquesta autorització s'atorga previ l'informe a què es refereix l'article 3.1 de la LOV, que en el cas de Catalunya correspon a la Comissió de Control de Dispositius de Videovigilància (articles 3 a 6 del Decret 134/1999).

L'article 8 del Decret 134/1999, detalla el procediment a seguir en relació amb l'autorització esmentada. Així, l'alcalde pot sol·licitar l'autorització de la instal·lació de videocàmeres fixes o qualsevol altre mitjà tècnic de caràcter anàleg, per part de la policia local al seu municipi. Com es concreta en l'article 8.2 del Decret 134/1999, citat, la sol·licitud, que s'adreçarà, si escau, al director general de Seguretat Ciutadana (DGP), ha de ser motivada, i s'ha d'acompanyar amb la documentació que justifiqui suficientment els objectius i la necessitat de la instal·lació de les videocàmeres fixes, la identificació del sol·licitant, la localització de l'àmbit físic susceptible de ser gravat, les especificacions tècniques dels dispositius, la qualificació tècnica de les persones encarregades de l'explotació del sistema de tractament de les gravacions, el període de temps en què es pretenguin efectuar aquestes gravacions i qualsevol altra qüestió sobre la qual a la resolució calgui pronunciar-se.

En definitiva, la reinstal·lació del sistema de videovigilància objecte de consulta per part de l'Ajuntament només seria viable i legítima, des de la perspectiva de la protecció de dades, si es dóna compliment als principis i garanties de la normativa de protecció de dades, i es segueix el procediment establert per a l'autorització corresponent, en els termes previstos en la normativa esmentada.

Finalment, cal fer esment que en la consulta es fa referència a que la Junta de Compensació de la Urbanització es compromet a assumir certs costos de reinstal·lació i manteniment del servei. A això cal afegir que, segons l'Ajuntament, la reinstal·lació del sistema de videovigilància tindria com a base una "donació" per part de la Junta de Compensació de la Urbanització a favor de l'Ajuntament.

En relació amb això, amb independència que la Junta pugui assumir certs costos en relació amb el sistema de videovigilància, des de la perspectiva de la protecció de dades l'Ajuntament seria el responsable del sistema esmentat, en el cas que decideixi la seva reinstal·lació a la Urbanització del municipi. Segons l'article 3.d) de la LOPD, és responsable del fitxer o tractament de dades personals la persona física o jurídica, de naturalesa pública o privada, o òrgan administratiu, que decideixi sobre la finalitat, el contingut i l'ús del tractament. En tant que responsable, l'Ajuntament haurà de vetllar pel compliment dels principis i garanties que la normativa de protecció de dades imposa en relació amb qualsevol tractament de dades personals.

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen, es fan les següents,

Conclusions

La captació d'imatges de persones a la via pública mitjançant sistemes de videovigilància, només la poden dur a terme les forces i els cossos de seguretat d'acord amb la seva normativa específica.

La reinstal·lació del sistema de videovigilància objecte de consulta per part de l'Ajuntament només seria viable i legítima, des de la perspectiva de la protecció de dades, si es dóna compliment als principis i garanties de la normativa de protecció de dades, i es segueix el

procediment establert per a l'autorització corresponent, en els termes previstos en la normativa esmentada.

Amb independència que la Junta pugui assumir certs costos en relació amb el sistema de videovigilància, des de la perspectiva de la protecció de dades l'Ajuntament seria el responsable del sistema de videovigilància, als efectes previstos a la normativa de protecció de dades.

Barcelona, 22 de novembre de 2012